

СТАНОВИЩЕ

от доц. Петкана Ангелова Христова, д.м.Член на Научно жури - решение на АС на МУ – Плевен, Протокол №12/24.01.2014 год. и Заповед на Ректора №420/04.03.2014 год.

За дисертационния труд на д-р Стела Людмилова Георгиева,
за присъждане на образователна и научната степен „доктор”

Представеният дисертационен труд на тема „Проучване на условията, компетентностите и партньорството за промоция на здравето в училищата в Плевенски регион” съдържа 179 стандартни страници и е онагледен с 12 таблици, 69 фигури и 6 приложения.

1. Оценка на актуалността на темата

Актуалността на разработения дисертационен труд е безспорна, както подробно докторантката във въведението е отбелязала мотивите и причините инициирали проведеното комплексно проучване, насочено към промоция на здравето в училищата с цел използване на потенциала на промотивните дейности за постигане на по-добро здравно възпитание и здраве на учениците при реализиране на модела „Училища за здраве” като важен ресурс за подобряване на общественото здраве у нас. Проучванията за промоция на здравето, провеждани у нас са фрагментирани и насочени към отделни физически, психосоциални и организационни фактори на работната и училищната среда или такива, които проучват мнението и отношението на ученици и учители за някои спорадично провеждани здравнопромотивни дейности.

2. Оценка на целта, задачите, материала и методологията.

Целта и задачите на дисертационния труд са формулирани адекватно и в логическа последователност в комплексното проучване и разработени на високо научно ниво. Обектът на проучването е училището като институция и общност, създаваща условия за промотиране на здравето на всички свои членове. Предметът на проучването е промоцията на здравето в училище, професионалните компетентности на отговорните за това лица и институции и взаимодействието помежду им за постигане на по-добро здраве за учениците при реализиране на модела „Училища за здраве”. Съответно на целта и задачите проучването е проведено в 12 (10,2%) от 118-те училища от различен тип в региона, общините и населените места (подбрани чрез лотарийен метод), с

впечатляващ брой променливи величини и изследвани лица – училищни здравни специалисти, педагози, администратори, помощен персонал, ученици, родители и експерти по промоция на здравето, както и с използвани подходящи социологически и статистически методи. С определен иновативен характер са разработените от д-р Георгиева пет оригинални въпросници, съобразени с ролята, възможностите и потребностите на различните таргетни групи. Методологията и подходите в дисертационния труд категорично гарантират достоверност и надеждност на резултатите.

3. Оценка на резултатите и изводите.

Резултатите от проучването са богато онагледени, сравнени със съобщените в научната литература и обсъдени в логическа последователност съобразно с поставената цел и задачи. В дисертационния труд за първи път у нас комплексно се анализират и обсъждат резултатите от всички, участващи в процеса на промоция на здравето в училищата и докторантката д-р Стела Георгиева компетентно е отразила специфичните им особености и характеристики. Най-важните резултати от проучването се отнасят до: добре поддържана и контролираната с нормативни изисквания безопасната материално-техническа база в училищата в Плевенски регион; недостатъчна технологична база на училищните здравни кабинети и ограничени възможности за обмяна на опит и знания между училищните здравни специалисти, както и осъзната им нужда от повишаване на квалификацията по промоция на здравето; значителният дял (39,1%) на учителите, които не приемат за свой ангажимент промоцията на здравето, вероятна причина е че не са изучавали подобна дисциплина във висшето училище; широко разпространени поведенчески и психо-социални рискови фактори, както и пасивността, неудовлетвореността и недостатъчна мотивация на учениците за здравословен начин на живот; ограничени компетентности и липса на партньорство и сътрудничество между училището, семейството и обществото за промоция на здравето и не на последно място липсата на ясни критерии за оценяване на резултатите от здравно-промотивните дейности. Тези резултати от проучването формират богата картина на състоянието и проблемите на промоция на здравето в българското училище и показват широкият поглед на докторантката върху измеренията и детерминантите за постигане на по-добро здраве на учениците, базирайки се на концептуалния модел „Училище за здраве“, който е сериозен опит за практическо реализиране на концепцията за промоция на здравето в Европейския съюз.

4. Оценка на приносите

Напълно съм съгласна с приносите посочени от авторката на дисертационния труд. Обосноваването от нея препоръки ще бъдат много полезни както за теоретични и практически решения и мерки на образователните и здравеопазни институции у нас за промоция на здравето, така и за формиране на осъзната лична отговорност и саморегулиращо се здравно поведение и здравословен начин на живот на бъдещите поколения.

5. Бележки и препоръки към дисертационния труд

В дисертационният труд не се открояват критични слабости.

Препоръката ми към д-р Стела Георгиева е да публикува в монографията тази комплексна научно-приложна разработка, която ще запълни и обогати научната литература с нови знания с ценна информация за училищните здравни специалисти, педагози, ученици и родители, влизащи във взаимоотношения на сътрудничество и партньорство в процеса на осъществяване на промоция на здравето. Добре би било да разшири предложената програма и тематика за следдипломни квалификационни курсове за педагози, ученици и родители за промоция на здравето на децата и учениците в различни възрастови групи.

6. Заключение. Дисертационният труд на д-р Стела Людмила Георгиева представлява задълбочено комплексно научно проучване на актуален проблем на здравната система у нас. Тя прилага новаторски подходи и методи в изследователската практика, компетентно анализира и обсъжда резултатите, синтезира богатата информация в девет съществени изводи и прави съществени препоръки към заинтересованите институции у нас за промоция на здравето в училищата у нас.

Считам, че е реализирана научно-теоретична, научно-методологична и научно-приложна разработка с обосновани научни доказателства за нуждите на общественото здраве и здравната система у нас, която напълно покрива изискванията за присъждане на научна степен „доктор”. Препоръчвам убедено на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на д-р Стела Людмила Георгиева.

18.03.2014 г.

Член на научно жури: доц. Петкана Ангелова Христова, д.м.

